

ΑΡΧΑΙΟΜΕΤΡΙΚΑ ΝΕΑ

Πρακτικά Α' Συμποσίου Αρχαιομετρίας της Ε.Α.Ε.

Η Οργανωτική Επιτροπή του Α' Συμποσίου Αρχαιομετρίας, που έγινε πέμπτη από την Ελληνική Αρχαιομετρική Εταιρεία, ολοκλήρωσε τις απαραίτητες ενέργειες για την έκδοση των Πρακτικών του Συμποσίου αυτού. Ύστερα από σχετική οικονομική ενίσχυση του ΥΠ.Π.Ο., οι εργασίες συνεχίζονται στο τυπογραφείο και ελπίζεται ότι τα Πρακτικά θα κυκλοφορήσουν σε καλοαίσητη έκδοση κατά το τέλος του έτους. Πληροφορίες: Δρ. Σ. Δανάλη-Κυτοτάκη, τηλ. 6535436.

Διαλέξεις Αρχαιομετρίας

Η Ελληνική Αρχαιομετρική Εταιρεία συνεχίζει τη διοργάνωση διαλέξεων, που απευθύνονται τόσο στα μέλη της Εταιρείας όσο και στους φίλους της Αρχαιομετρίας και περιλαμβάνουν θέματα Αρχαιομετρίας με σκοπό την προσέγγιση επιστημόνων διαφορετικών κλάδων. Κατά τους μήνες Νοέμβριο-Δεκέμβριο 1991 δόθηκαν στο Αμφιθέατρο του Κτηρίου Φυσικής του Ε.Κ.Ε.Φ.Ε. «Δημόκριτος», με ελεύθερη είσοδο, οι εξής διαλέξεις:

«Γιατί άντεξαν τόσους αιώνες στη διάβρωση οι σιδερένιοι σύνδεσμοι της Ακρόπολης». Γ. Βαρουφάκης, Επ. Καθηγητής Παν/μιου Αθηνών.

«Παλαιοπαθολογία: Μαρτυρίες για την υγεία του προϊστορικού ανθρώπου». Καθηγήτριας Κ. Ζαφειράτου, Βιολογικό Τμήμα, Τομ. Βοτανικής-Ζωολογίας, Πανεπ. Αθηνών.

«Ο παλαιοιθικός Άνθρωπος της Μεσογείου και η επίδρασή του στο περιβάλλον». Καθηγήτριας Μ. Δ. Δερμιτζάκης, Γεωλογικό Τμήμα, Τομ. Ιστορ. Γεωλογίας-Παλαιοτολογίας, Π. Α.

«The Antikythera Mechanism: Old reconstruction and new reconsideration». Prof. A. Bromley, Computer Sciences Dept., University of Sydney. (Η διάλεξη έγινε στην αγγλική γλώσσα).

Το πρόγραμμα των διαλέξεων Ιανουαρίου-Μαρτίου 1992 θα αποσταλεί έγκαιρα σε ευρύ κύκλο αποδεκτών. Πληροφορίες: 6513111, εσωτ. 247.

Μαθήματα Αρχαιομετρίας σε Αρχαιολόγους και Γεωλόγους

Το Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Κρήτης (Ρέθυμνο) διοργανώνει σειρά μαθημάτων-διαλέξεων Αρχαιομετρίας σε μια αξιόπιανη πρωτοβουλία για την καλύτερη επιμόρφωση των φοιτητών Αρχαιολογίας και Ιστορίας του προπτυχιακού επιπέδου. Οι διαλέξεις γίνονται στο «Σπίτι του Τομέα Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης», ένα θαυμάσια αναστηλωμένο οικημα στο κέντρο της παλιάς πόλης του Ρεθύμνου (Πατελάρου και Πατριάχου Γρηγορίου Ε') και αρχίζουν στις 7.30 μ.μ., με δύο ομιλήτες κάθε φορά. Στον κύκλο των πρώτων μαθημάτων της περιόδου Νοεμβρίου - Δεκεμβρίου 1991 δόθηκαν οι διαλέξεις:

Γ. Μανιάτης (Εργαστήριο Αρχαιομετρίας του Ε.Κ.Ε.Φ.Ε. «Δημόκριτος»): «Το Εργαστήριο Αρχαιομετρίας του Ε.Κ.Ε.Φ.Ε. «Δημόκριτος»: Απόλυτες χρονολογήσεις και μελέτη τεχνολογίας-προέλευσης».

Γ. Μπασιάκος (Εργαστήριο Αρχαιομετρίας του Ε.Κ.Ε.Φ.Ε. «Δημόκριτος»): «Απόλυτες χρονολογήσεις και Γεωαρχαιολογία».

Δρ. Σ. Παπαμαρινόπουλος (Πανεπιστήμιο Πατρών): «Γεωφυσικές διασκοπήσεις και ο εντοπισμός αρχαιοτήτων».

Δρ. Γ. Λυριτζής (Ακαδημία Αθηνών): «Χρονολόγηση με θερμωφωταύγεια και οι προσδοκίες των αρχαιολόγων».

Δρ. Mac George (Αμερικανική Αρχαιολογική Σχολή): «Μελέτη ανθρωπίνων οστών. Μεθοδολογία στην ανασκαφή και ερμηνεία δεδομένων».

Δρ. Ν. Ευστρατίου (Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης): «Η εθνο-αρχαιολογία στην Ελλάδα».

J. Clark (Ερευνητική Ομάδα της Ψείρας, Κρήτης): «Εφαρμογές παλαιο-ιζηματολογικής μελέτης στην Ψείρα».

Κύρια διοργανώτρια των διαλέξεων αυτών είναι η Δρ. Αν. Σαρπάκη και ο Τομέας Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης του Πανεπιστημίου Κρήτης, απ' όπου οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να πληροφορηθούν για το πρόγραμμα των διαλέξεων που θα γίνουν από τον Ιανουάριο 1992.

- Η κ. Ελ. Μάγκου, υπεύθυνη του Χημικού Εργαστηρίου του Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου, διδάξε μια σειρά μαθημά-

Δελτίο συνδρομής

Να αποσταλεί συμπληρωμένο και συνοδευμένο από το αντίτιμο της συνδρομής στο περιοδικό **ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ**, οδός Χρ. Λαδά 3, 102 37 ΑΘΗΝΑ.

Επιθυμώ να εγγραφώ συνδρομητής για ένα χρόνο - 4 τεύχη - από το τέταρτο αριθμ.....
Συνδρομή Εσωτερικού: Δρχ. 2.500 - Σματεαίτων. Συλλόγων 3.000 - Οργανισμών. Τραπεζών, Ν.Π.Δ.Δ., Α.Ε. 4.000 -
Μαθητών και Σπουδαστών 2.000 (με αποστολή φωτοτυπίας αστυνομικής ή φοιτητικής ταυτότητας αντίστοιχα).
Εξωτερικού: Αεροπ. ταχυδρ. Ευρώπη, Αμερική, Καναδάς, Αυστραλία \$25 - Σπουδαστών εξωτερικού \$20.

Τρόπος πληρωμής: Ταχυδρομική ή τραπεζική επιταγή στο περιοδικό **ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ**, Χρ. Λαδά 3, 102 37 ΑΘΗΝΑ.

Επώνυμο	Όνομα
Οδός	Αριθμός Τηλ.
Πόλη	Ταχ. Κώδ.
Ημερομηνία	Υπογραφή

των σε πιτυχιούρους Αρχαιολογία και Ιστορίας της Τέχνης του Πανεπιστημίου Αθηνών (21/10/91, 4/11/91 και 7/11/91) με γενικό τίτλο: «Η Χημεία στα αρχαιολογικά υλικά».

Η σειρά των μαθημάτων αυτών επιδοτείται από ειδικό πρόγραμμα της ΕΟΚ και διοργανούνται από το Τμήμα Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης του Πανεπιστημίου Αθηνών.

- Στον Τομέα Ιστορ. Γεωλογίας και Παλαιοντολογίας του Γεωλογικού Τμήματος του Π.Α. διοργανώνονται από τον Καθηγητή κ. Μ. Δερμιτζάκη ειδικά μαθήματα για πιτυχιούκους Γεωλόγους, ειδική επιδοτούμενα από την ΕΟΚ. Οι κ.κ. Γ. Μπασιόλης και Β. Κυλιόγλου, ερευνητές στο Ερευνητήριο Αρχαιομετρίας του Ε.Κ.Ε.Φ.Ε. «Δημόκριτος», δίδουν τα παρακάτω, αρχαιομετρικού περιεχομένου, μαθήματα:

23 Οκτωβρίου 1991. «Μέθοδοι ραδιοχρονολόγησης του Τεταρτογενούς».

24 Οκτωβρίου 1991. «Χαρακτηρισμός και ταξινόμηση αργίλλων και πάλαιεσθάνων με αναλυτικές μεθόδους».

25 Οκτωβρίου 1991. «Η χρονολόγηση σπηλαιοσποσμάτων και των εγκλεισμάτων τους με Ε.Σ.Ρ.».

Στην ίδια σειρά μαθημάτων, που θα συνεχισθούν και στους πρώτους μήνες του 1992, έχουν προσκληθεί να διδάξουν και άλλοι ειδικοί που ασχολούνται με αρχαιομετρικά θέματα στα ερευνητικά κέντρα της χώρας (Δημόκριτος, ΙΓΜΕ κ.ά.).

Η κινητικότητα αυτή στη διάχυση της σημαντικής εμπειρίας των Ελλήνων αρχαιομετρών προς τους νέους επιστήμονες και τους φίλους της Αρχαιομετρίας, που διαρκώς πληθύνονται, είναι ενδεικτική του σημαντικού ρόλου που παίζει σήμερα η Αρχαιομετρία στην προσέγγιση και αλληλοκατανόηση επιστημονών διαφορετικών κλάδων.

Νέα βιβλία

Archaeology: Theories, Methods and Practice, C. Renfrew and P. Bahn, 1991, 543 σελίδες, 500 εικόνες και σχήματα. Τιμή: £18.95 (στην αγγλική). Ο κορυφαίος αρχαιολόγος C. Renfrew, καθηγητής Αρχαιολογίας στο Cambridge, και ο πρωτοπόρος αρχαιολόγος P. Bahn, ειδικός στην Τέχνη των Σπηλαίων, εισάγουν το νέο αναγνώστη στο πλήρες φάσμα των σύγχρονων αρχαιολογικών απόψεων και μεθόδων έρευνας. Με κεφάλαια όπως η Ιστορία της Αρχαιολογίας, Μέθοδοι απόλυτης χρονολόγησης, Περιβαλλοντική Αρχαιολογία, Διάττα, Διασυνδέσεις και Εμπόριο, Τεχνολογία και Τέχνη, Θρησκεία, κ.ά., και με αναφορές σε όλες τις πτυχές και σε όλες τις περιόδους, το βιβλίο αποτελεί πολύτιμο βοήθημα για νέους αρχαιολόγους και γι' αυτούς που μελετούν αρχαιολογικά θέματα από τη σκοπιά των θετικών επιστημών. Έκδοση: Thames and Hudson, Dept. OB Bloemery Street, London WC1B3QP, U.K.

Global Environmental Change: A Natural and Cultural Environmental History, A. M. Mannion, 1991, 400 σελίδες. Τιμή £13.99 (στην αγγλική). Οι δραματικές αλλαγές στο φάιοι το πλανήτη στα τελευταία 3 εκατομμύρια χρόνια, οι επιδράσεις τους στην εξέλιξη του ανθρώπου αλλά και η επίδραση του ίδιου του ανθρώπου στο περιβάλλον του ως τη σύγχρονη εποχή περιγράφονται με βάση τα αποτελέσματα των πιο σύγχρονων ερευνών: Έκδοση Longman. Longman House, Burnt Mill, Harlow, Essex CM20 2JE, U.K.

Recent Developments in Ceramic Petrology, A. Middleton and I. Freestone (eds), 1991, 410 σελίδες. Τιμή £17.50 (στην αγγλική). Συλλογή από δεκαοκτώ ειδικά άρθρα επισκόπησης, που είναι πλούσια πηγή γνώσης για τις πετρογραφικές έρευνες σε αρχαία κεραμικά. Περιέχει άρθρα με μεθόδους, εφαρμογές και παραδείγματα μελέτης από τη νεολιθική μέχρι και την ισλαμική κεραμική σε διάφορες περιοχές του κόσμου. Έκδοση B.M. Occ. Papers, 81. Διατίθεται από το British Museum και από βιβλιοπωλεία, π.χ. Oxbow Books, Park End Place, Oxford OX1 1HN, U.K.

The Metallography and Microstructure of Ancient and Historic Metals, D. A. Scott, 1991, 176 σελίδες, 20 έγχρωμες φωτογραφίες και 212 σχήματα. Τιμή \$54.95 (στην αγγλική). Περιέχει λεπτομερείς περιγραφές για την παρασκευή υειμάτων και τη μελέτη αρχαίων μεταλλικών υλικών με μεταλλογραφικές τεχνικές. Μελέτες και χαρακτηριστικά αρχαίων κραμάτων, πληθώρα παραδείγματα εφαρμογών με φωτομικρογραφίες επιπέδων τομών. Βιβλίο πολύ χρήσιμο για συντηρητές αρχαίων μετάλλων και αρχαιομεταλλουργούς. Κοινή έκδοση των Getty Conservation Institute και J. Paul Getty Museum, θα είναι διαθέσιμο από Δεκέμβριο 1991. Παραγγέλεις: J. Paul Getty Book Distribution Center, P.O. Box 2112, Santa Monica, California 90406, USA.

Νέες δημοσιεύσεις

V. Kilikoglou, M.I. Karayannis and A.P. Grimanis (1990). «Neutron activation and statistical analysis of pottery from Thera, Greece». J. Radioanal. Nucl. Chem., Artcl., Vol. 141, No 2, pp. 347-355.

V. Kilikoglou, P. Grimanis, M. Vassilaki-Grimanis and A.P. Grimanis (1991). «Comparison between two INAA methods applied to chemical characterization of ancient ceramics». J. Radioanal. Nucl. Chem., Artcl., Vol. 152, No 2, pp. 469-477.

Y. Liritzis, L. Orphanidis-Georgiadis and N. Efstratiou (1991). «Neolithic Thessaly and the Sporades; Remarks on cultural contacts between Seskio, Dimini and Aghios Petros based on trace element analysis and archaeological evidence». Oxford J. of Archaeology, Vol. 10(3), pp. 307-313.

Αυτοί που φύγουν

Ο Κώστας Αποστολάκης, ένα από τα ιδρυτικά μέλη της Ελληνικής Αρχαιομετρικής Εταιρείας και μέλος του τελευταίου Διοικητικού της Συμβουλίου, χάθηκε ξαφνικά, αφήνοντας ένα δυσαναλήψιμο κενό για όλους τους συνεργάτες της Εταιρείας μας. Εργάστηκε επί μια ολόκληρη σχεδόν δεκαετία για τους σκοπούς της Ε.Α.Ε. και με τη συνειτώεια και τον ενθουσιασμό, που πάντα τον διέκριναν. Ως μέλος του Δ.Σ. συντέλεσε σημαντικά και στην επιτυχία του Α' Συμποσίου Αρχαιομετρίας στην Οργανωτική Επιτροπή του οποίου συμμετείχε.

Ο Κώστας Αποστολάκης, Διδάκτωρ εδαφολογίας, πανεπιστημιακός δάσκαλος και από τους πρώτους ερευνητές στον τόσον ενδιαφέροντα τομέα του, εργάστηκε για αρκετά χρόνια στο Ινστιτούτο Κανελοπούλου, της Εταιρείας Χημικών Λιπασμάτων, και από το 1961 περίπου μέχρι σήμερα στο ερευνητικό κέντρο «Δημόκριτος». Δημοσίευσε πολλές εργασίες σε ελληνικά και ξένα περιοδικά και έλαβε μέρος σε πολλά συμπόσια τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό, αντιπροσώπευσε επίσης τη χώρα του. Ήταν πρόεδρος της Εδαφολογικής Εταιρείας ως το θάνατό του και, όπως αναφέρθηκε, ένα από τα ιδρυτικά και τα πιο δραστήρια μέλη της Ελληνικής Αρχαιομετρικής Εταιρείας.

Ήταν πάντα ευγενής, υπερήφανος, σεμνός, καλός φίλος, έτοιμος να συνεργαστεί και να βοηθήσει όλους, και ιδιαίτερα τους νέους επιστήμονες, μα και όσους ζητούσαν την πολύτιμη γνώση και εμπειρία του. Δημιούργησε μια θαυμάσια οικογένεια και έζησε ανάμεσά τους, μέσα σε διαρκή ατμόσφαιρα αγάπης, ζεστασιάς και θαλπωφής. Για όλους μας ο Κώστας Αποστολάκης θα ζει παντοτινά, γιατί, όπως έλεγε και ο Roman Rolland, ο άνθρωπος πεθαίνει μόνο τη στιγμή που οι άλλοι τον έχουν ξεχάσει. Και για μας, συγγενείς και φίλους, ο Κώστας θα βρίσκεται πάντα ζωντανός μέσα στην ψυχή μας.